

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/21/2020
Identifikačné číslo spisu: 7717209632
Dátum vydania rozhodnutia: 10.11.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7717209632.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD., v spore žalobcu Y. B. Š., bytom v B., D. XXXX/XXX, zastúpeného advokátom JUDr. Stanislavom Irsákom, so sídlom v Bratislave, Kolárska 4, proti žalovanej Home Credit Slovakia, a. s., so sídlom v Piešťanoch, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, zastúpenej advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária GOLIÁŠOVÁ GABRIELA s. r. o., so sídlom v Trenčíne, 1. mája 173/11, IČO: 47 234 679, o vydanie bezdôvodného obohatenia, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 19Csp/115/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 27. augusta 2019 sp. zn. 6Co/244/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 28. mája 2018 č. k. 19Csp/115/2017 - 228 vo výroku I. zastavil konanie v časti o určenie, že úverová zmluva číslo XXXXXXXXXXXX z 25. apríla 2007 je neplatná a bezúročná a bez poplatkov. Vo výroku II. žalobu v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol. Vo výroku III. priznal žalovanej ako strane plne úspešnej v konaní náhradu trov, ktoré je povinný nahradiť žalobcovi žalovaná. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na § 4 ods. 1 až 5, § 3 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z., § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Súd dospel k záveru, že zmluva o revolvingovom úvere z 25. apríla 2007 je zmluvou spotrebiteľskou, na ktorú sa vzťahujú všetky predpisy o spotrebiteľskom práve. Zmluva bola uzavretá za účinnosti zákona č. 258/2001 Z. z., ktorý v ustanovení § 4 uvádzal povinné náležitosti zmluvy vrátane sankcií spojených s ich nedodržaním. Súd uviedol, že žalobca vyčítal, že zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ale ani jednu nekonkretizoval. Poukázal, že neprijateľné zmluvné podmienky boli v čase uzavretia zmluvy definované v § 53 ods. 3 písm. a/ až j/ Občianskeho zákonníka, keď ide najmä o podmienky, ktoré má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy. Z predloženej písomnej zmluvy bolo preukázané, že žalobca na písomnom vyhotovení zmluvy prehlásil, že sa oboznámil s jej obsahom, ako aj so všeobecnými

zmluvnými podmienkami. K tvrdeniu žalobcu, že veriteľ nepostupoval s odbornou starostlivosťou a v súlade s dobrými mravmi, súd uviedol, že ani tieto dôvody bližšie nešpecifikoval. Namietal iba, že mal ustáliť hranicu, pokiaľ ide o čestné podmienky a ich používanie v spotrebiteľských zmluvách. Neuvedol však, akých pochybení sa v tomto smere veriteľ dopustil. K námietke žalobcu o nečitateľnosti zmluvy pre malú veľkosť písma uviedol, že veľkosť písma sa začala upravovať až nariadením vlády č. 141/2014 Z. z., jeho účinnosť nastala až 1. januára 2015. Podľa prechodných ustanovení sa však ustanovenia o povinnosti veľkosti písma určeného nariadením týkajú iba zmlúv uzavretých po 1. januári 2015. Súd sa tiež stotožnil s názorom žalovanej, že zmluva síce má malú veľkosť písma, ale pre ľudí s nepoškodeným zrakom je čitateľná, pričom aj samotný súd nemal problém v rámci zisťovania skutkového stavu citovať zo zmluvy do rozsudku. Vo vzťahu k tvrdeniu žalobcu o absencii alebo zavádzajúcej RPMN v zmluve, čo je sankcionované bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru, súd poukázal, že v prípade revolvingu RPMN nie je možné určiť a dospieť k záveru, že zmluva nemusela obsahovať RPMN, a jej neuvedenie nie je sankcionované bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou. Súd zároveň nedospel k záveru o naplnení dôvodu neplatnosti zmluvy, pretože nemá písomnú formu podľa § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z. a neobsahuje náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. a/ až k/, r/ a s/ uvedeného zákona. Samotný žalobca v konaní predložil písomnú zmluvu, ako aj čerpal úver po dobu takmer 10 rokov, preto aj prípadné neuvedenie náležitostí úverovej zmluvy nespôsobovalo jej neplatnosť. Súd zároveň nevzhladol dôvod neplatnosti zmluvy z dôvodu, že v nej absentuje rozlíšenie splátok na istinu, úroky a iné poplatky. Súd uviedol, že aj v tomto prípade platí ustanovenie § 4 ods. 4 zákona, podľa ktorého pri nesplnení podmienok podľa odsekov 2 a 3 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe poskytnutý spotrebiteľský úver a tento ho začal čerpať, alebo dodaný tovar alebo poskytnutá služba. Žalobca poskytnutý úver čerpal, pričom z predloženej zmluvy vyplýva, že výška splátky, ako aj jej splatnosť boli určené. Žalobca ďalej tvrdil, že zmluva je vadná pre množstvo neprijateľných zmluvných podmienok, bola uzavretá za nápadne nevýhodných podmienok, v rozpore so zákonom a prieči sa dobrým mravom a tak je neplatná od počiatku. Súd k týmto tvrdeniam uviedol, že žalobca žiadne z neprijateľných zmluvných podmienok nedefinoval, nekonkretizoval, neuvedol v čom sa zmluva prieči zákonu a dobrým mravom. Žalobca v celej žalobe a vyjadreniach používa iba všeobecné formulácie o neprijateľných zmluvných podmienkach, nekalých praktikách a právach spotrebiteľa a jeho ochrany, avšak bez konkrétneho vzťahu k uzavretej zmluve, z ktorej sa bezdôvodného obohatenia domáha. Súd taktiež nepovažoval za dôvodné tvrdenie žalobcu o rozpore dohody o zrážkach zo mzdy s právom EÚ a jej neplatnosti, keďže žalovaná tento inštitút nevyužila, navyše, ak by bola konštatovaná neplatnosť takejto dohody, zmluva by bola neplatná iba v danej časti a nie ako celok. Žalobca zároveň tvrdil, že žalovaná neuviedla dobu trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti úveru. Súd aj tieto tvrdenia žalobcu nepovažoval za dôvodné, keďže v danom prípade išlo o zmluvu na dobu neurčitú a o opakované čerpanie úveru, preto nebolo možné určiť ani termín konečnej splatnosti. Súd sa nestotožnil ani s argumentáciou žalobcu o absencii úrokov z úveru, neuvedenia výšky a druhu poplatkov požadovaných veriteľom. Dospel k záveru, že znenie zmluvy jasne vysvetlilo mechanizmus určovania výšky úrokov z úveru, ako aj výšku poplatkov. Dokonca dávalo žalobcovi možnosť zmluvu vypovedať, ak so zmenou takýchto podmienok nesúhlasí. Žalobca sám uviedol, že žalovaná mu pravidelne každý mesiac doručovala výpis z účtu v členení: čerpanie, úroky, poplatky, dokonca mal prístup na internetovú stránku žalovanej, kde si mohol kontrolovať stav svojho účtu, ktorý súdu aj predložil. Súd taktiež poukázal, že žalobca opakovane sám do konania predložil prehľadné tabuľky, v ktorých uvádza, na aké nároky akú sumu žalovanej uhradil, preto mal vedomosť aj o výške úrokov, aj o výške poplatkov alebo iných nárokov, ktoré od neho veriteľ požadoval. Vo vzťahu k požadovanému bezdôvodnému obohateniu žalobcom z dôvodu, že žalobca považoval úverovú zmluvu za neplatnú alebo za bezúročnú a bez poplatkov, súd uviedol, že nezistil v danej veci dôvod obohacovania sa žalovanej na úkor iného. V konaní bolo preukázané, že zmluva o úvere uzatvorená medzi stranami sporu je zmluvou platnou, preto na základe platne uzavretej zmluvy nemôže dochádzať k bezdôvodnému obohateniu. Zákon č. 258/2001 Z. z. platný a účinný v čase uzatvorenia zmluvy sankcionoval úverovú zmluvu bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou iba v prípade neuvedenia RPMN. Všetky ostatné dôvody, ktoré uvádzal žalobca v tomto smere, nadobudli účinnosť až po uzavretí zmluvy. Tiež neuvedenie náležitostí zmluvy o úvere podľa § 4 zákona č. 258/2001 Z. z. bolo sankcionované jej neplatnosťou, avšak uvedené neplatilo v prípade, ak sa úver už začal čerpať. Zmluva bola v roku 2007 štandardnou úverovou zmluvou. Žalovaná pravidelne mesačnými výpismi z účtu informovala žalobcu o jeho stave, a to podrobným rozpisom

čerpania istiny, výšky úrokov a ostatných poplatkov. Zmluva obsahovala možnosť ukončiť zmluvný vzťah výpoveďou, čo žalobca za dobu 10 rokov nevyužil a úver čerpal ešte aj v roku 2017. Súd uviedol, že žalobca je vysokoškolsky vzdelaný, a preto ho nemožno považovať za bežného spotrebiteľa, nemohol pre neho byť problém zväziť výhodnosť alebo nevýhodnosť úveru, najmä ak o ňom dostával pravidelné podrobné mesačné informácie. Svedčí o tom aj skutočnosť, že žalobca bol schopný vyhotoviť podrobnú analýzu čerpania úveru v prehľadných tabuľkách. V roku uzavretia zmluvy (2007) bolo spotrebiteľské právo v začiatkoch, preto využitie súčasnej právnej argumentácie úpravy spotrebiteľských vzťahov vo svoj prospech zhodnotil súd zo strany žalobcu ako účelové konanie hraničiace so zneužitím práva, ktoré podľa čl. 5 CSP nepožíva právnu ochranu. Súd konanie v časti o určenie neplatnosti zmluvy, ako aj určenie, že je bezúročná a bez poplatkov zastavil podľa § 144 a nasl. CSP, keď žalobca žalobu späťvzal v tejto časti. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle § 25 ods. 1 CSP. Proti uvedenému rozhodnutiu podal odvolanie žalobca.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 27. augusta 2019 sp. zn. 6Co/244/2018 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP a žalovanej priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolací súd nezistil naplnenie žalobcom uplatnených odvolacích dôvodov v zmysle § 365 ods. 1 písm. a/, b, d/ až h/ CSP. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu veci. Na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, pričom zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver a nebolo zistené žiadne porušenie procesných práv a ani iná vada konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolací súd považoval dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie za mimoriadne podrobné, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce, s ktorými sa v celom rozsahu stotožnil a v podrobnostiach na ne poukázal. Uviedol, že žalobca v odvolaní argumentoval okolnosťami, ktoré už uvádzal aj v konaní pred súdom prvej inštancie, a s ktorými sa súd prvej inštancie vypořiadal v dôvodoch napadnutého rozhodnutia. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považoval za dostatočne odôvodnené a preskúmateľné. Ohľadom nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil so záverom súdu prvej inštancie uvedeným v bode 34. Odvolací súd ďalej dospel k záveru o správnosti výroku súdu prvej inštancie o čiastočnom zastavení konania. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 a 2 CSP.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), a to ako vyplýva z jeho obsahu, proti výroku o zamietnutí žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia. Namietal, že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Rozhodnutie súdov v tejto súvislosti považoval za nedostatočne odôvodnené, pretože súdy v rozpore s § 220 ods. 3 CSP riadne nezodôvodnili odklon od ustálenej rozhodovacej praxe v identických právnych veciach, ktorú navyše procesne nerešpektovali, keď v rozpore s touto praxou danú vec nesprávne právne posúdili z hľadiska absolútnej neplatnosti úverovej zmluvy. Dovolateľ zároveň namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom odkazujúc na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, keď mal za to, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané v rozpore s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. V dovolaní poukázal na rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/143/2018, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/64/2016, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 21. novembra 2017 sp. zn. III. ÚS 289/2017 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. mája 2016 sp. zn. 5Cdo/319/2014. Poukázal, že vo svojej žalobe, ako aj v odvolaní namietal absolútnu neplatnosť úverovej zmluvy uzatvorenej so žalovanou, pričom uviedol viacero dôvodov tejto neplatnosti, ktoré boli potvrdené mnohými rozhodnutiami odvolacích súdov v právne identickej veci. Uviedol, že súd mal stále povinnosť skúmať aj z úradnej povinnosti absolútnu neplatnosť príslušnej úverovej zmluvy v rámci vyriešenia prejudiciálnej otázky platnosti právneho úkonu na základe ktorého sa požaduje vydanie bezdôvodného obohatenia. Žiadal, aby dovolací súd rozhodnutia odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, prípadne, aby rozhodnutie odvolacieho súdu (a súdu prvej inštancie) zmenil tak, že uloží žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 1 941,03 € titulom bezdôvodného obohatenia. Súčasne žiadal, aby dovolací súd odložil právoplatnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho

súdu.

4. Žalovaná sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadрила.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolaací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 ods. 1 CSP.

7.1. Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

7.2. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolaací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8.1. Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

8.2. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolaací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. Najvyšší súd zastáva názor, podľa ktorého, ak nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, je procesnou povinnosťou strany vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (porovnaj tiež rozhodnutie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, sp. zn. 1VCdo/2/2017, ako aj uznesenia najvyššieho súdu, sp. zn. 8Cdo/86/2017, sp. zn. 6Cdo/149/2017).

10. Dovolaací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolačím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod (1Cdo/17/2019, 2Cdo/225/2018, 3Cdo/142/2018, 4Cdo/10/2018, 5Cdo/9/2019, 7Cdo/1/2018, 8Cdo/94/2018). V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Dovolaateľ vyvodzoval prípustnosť podaného dovolania na základe ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo

ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa, tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolačný súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

13. Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

14. Nesprávnym procesným postupom v zmysle § 420 písm. f/ CSP sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie) znemožňujúca strane sporu (účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017, 8Cdo/85/2018). Pojem „procesný postup“ nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním na meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu; je ním len samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (1Cdo/228/2017, 2Cdo/220/2017, 3Cdo/110/2017, 4Cdo/128/2017, 5Cdo/45/2018, 7Cdo/35/2018, 8Cdo/56/2017, 1VCdo/2/2017). Otázku ústavnej súladnosti právneho záveru dovolacieho súdu založeného na takomto chápaní pojmu „procesný postup súdu“ posudzoval ústavný súd (I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018), nezistil však žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní nemajúci oporu v zákone.

15. V danom prípade žalobca v súvislosti s vadou § 420 písm. f/ CSP namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutí súdov nižšej inštancie. Dovolačný súd v tejto súvislosti poukazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktoré je aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po 1. júli 2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

16. 1. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

16. 2. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím prvoinštančného súdu nemožno považovať za neodôvodnený. V prejednávanej veci sa odvolací súd v odôvodnení svojho (dovoláním napadnutého) rozhodnutia v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej

inštancie pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie vecí. Odvolací súd konštatoval správnosť odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, v podstatných bodoch naň odkázal. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv dovolateľa. Žalobca tak neopodstatnene namietal existenciu vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

16.3. Hoci dovolateľ v podanom dovolaní namietal v zmysle § 420 písm. f/ CSP aj neodôvodnenie odklonu súdov od ustálenej rozhodovacej praxe, z formulácie a obsahu uplatnených dovolacích námietok týkajúcich sa nedostatočnosti odôvodnenia odklonu vyplýva, že dovolateľ v tejto súvislosti namietal nesprávne právne posúdenie vecí súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení vecí (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

17. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné, preto dovolanie v tejto časti ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

18. Žalobca ďalej namietal, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení vecí. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, pretože rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. K tomu dovolací súd uvádza nasledovné:

19. Podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

20. Dovolateľa, ktorý vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 CSP, zaťažuje procesná povinnosť jednoznačným a určitým spôsobom zadefinovať tzv. dovolaciu otázku, ktorú odvolací súd riešil nesprávne (m. m. 1Cdo/162/2018, 3Cdo/141/2018, 4Cdo/37/2017, 5Cdo/190/2018, 8Cdo/14/2018) a zároveň uviesť, ktorý z predpokladov uvedených v tomto ustanovení zakladá prípustnosť ním podaného dovolania (1Cdo/150/2018, 2Cdo/185/2018, 3Cdo/52/2017, 7Cdo/50/2018, 8Cdo/130/2018). Tejto požiadavke zodpovedá i povinnosť vyjadrená v § 429 CSP v spojení s čl. 11 ods. 2 Základných princípov CSP. Splnením týchto procesných povinností vytvára pre dovolací súd podklad, ktorý je nevyhnutne potrebný pre posúdenie prípustnosti dovolania a prípadne (pokiaľ dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie je prípustné) tiež pre zameranie meritórneho dovolacieho prieskumu.

21.1. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Je potrebné však zdôrazniť, že otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť výlučne (iba tá) právna otázka, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil svoje rozhodnutie.

21.2. Preto v prípade dovolania podaného v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je (procesnou) povinnosťou dovolateľa: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť a označením konkrétneho rozhodnutia dovolacieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená.

21.3. Pokiaľ v dovolaní absentuje vyššie uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (1Cdo/150/2018, 2Cdo/185/2018, 3Cdo/74/2017, 4Cdo/235/2016, 5Cdo/16/2017, 6Cdo/6/2018, 7Cdo/254/2018, 8Cdo/191/2018).

21.4. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa ustálila na názore, podľa ktorého sama polemika s

rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní vecí, ale významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP (m. m. 3Cdo/28/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/50/2017, 8Cdo/78/2017).

22.1. Pokiaľ procesná strana v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach alebo predpokladoch o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo byť neefektívne a nedosahujúce zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky a nekonkretizovania podstaty odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie a odvolací súd. V opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (8Cdo/50/2017, 8Cdo/78/2017, 8Cdo/141/2017).

22.2. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, sa dovolací súd zameriava na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolateľom označeným existujúcim rozhodnutím dovolacieho súdu (judikátom), ktoré tvorí súčasť jeho ustálenej rozhodovacej praxe, a novým prípadom. Vychádzajúc z kontextu skoršieho rozhodnutia (judikátu) a jeho skutkového vymedzenia pri tom za pomoci abstrakcie interpretuje v judikáte vyjadrené právne pravidlo (ratio). Táto činnosť dovolacieho súdu je zameraná na zistenie (prijatie záveru), či nový prípad je s ohľadom na jeho skutkový rámec v relevantných otázkach (okolnostiach) podobný alebo odlišný od skoršieho prípadu. Pokiaľ dovolateľ nevysvetlí, ktoré rozhodnutie treba považovať za „skorší prípad“, dovolací súd nemá podklad pre takéto posudzovanie (nemôže posúdiť, či skutočne došlo k dovolateľom tvrdenému odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu), čo v konečnom dôsledku znamená, že nemôže prikrčiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu.

23. Dovolateľ podľa názoru dovolacieho súdu takýmto spôsobom nevymedzil vo svojom dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom právnu otázku, ktorá je právne významná z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Dovolateľ (zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom) v dovolaní nesformuloval právnu otázku zásadného významu, pričom v dovolaní nevymedzil právne posúdenie vecí, ktoré pokladal za nesprávne a ktoré bolo riešené odvolacím súdom, a ani nezodôvodnil v čom spočíva prípadná nesprávnosť tohto právneho posúdenia, a teda nekonkretizoval, v čom spočíva podstata prípadného odklonu odvolacieho súdu. Dovolateľ v dovolaní všeobecne nastolil otázku povinnosti súdov ex offio preskúmať absolútnu neplatnosť zmluvy o úvere, a to v rámci vyriešenia otázky platnosti právneho úkonu, na základe ktorého sa požaduje vydanie bezdôvodného obohatenia. Ako bolo už uvedené vyššie, sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní vecí však významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP.

24. Dovolací súd dospel k záveru, že dané odôvodnenie dovolania podaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia vecí významovo nezodpovedá požiadavkám pre vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP.

25. Z uvedeného je zrejmé, že nebolo možné uskutočniť meritórny dovolací prieskum, nakoľko obsah dovolania a vymedzenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nemalo zákonom vyžadované náležitosti. Pokiaľ by dovolací súd za tohto stavu nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade dokonca porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

26. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že argumentácia dovolateľa, týkajúca sa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je nedostatočná a ním uvádzaný dovolací dôvod (vyriešenie právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu) nie je v podanom dovolaní vymedzený spôsobom zodpovedajúcim § 431 až § 435 CSP. Uzavrel preto, že na podklade dovolania žalobcu nebolo možné uskutočniť meritórny dovolací prieskum. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd v tejto časti odmietol podané dovolanie podľa § 447 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

27. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd dovolanie žalobcu, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné (§ 447 písm. c/ CSP), a ktorého dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP (§ 447 písm. f/ CSP), odmietol.

28. Podľa § 444 ods. 2 CSP, ak nejde o rozhodnutie, ktoré ukladá povinnosť plniť, dovolací súd môže na návrh odložiť jeho právoplatnosť, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa; ustanovenie § 230 tým nie je dotknuté.

29. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 2 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

30. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

31. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.